

Presentació

Per què la gestió del coneixement?

Tradicionalment s'ha considerat que per a una gestió eficaç de l'aprenentatge bastava classificar el coneixement, seqüenciar-lo *degudament* i adaptar-lo a les característiques psicològiques de l'aprenent, perquè d'aquí se'n derivés l'aprenentatge pretès. No obstant això, aquesta seqüència de decisions simplificadora de la complexitat del problema no és suficient per oferir-nos una orientació útil per a totes les situacions d'aprenentatge que es donen, tant en els àmbits formals com en els no formals.

Sense que l'ordre de l'enunciat sigui determinant, un primer problema es planteja quan ens referim al procés d'aprenentatge al llarg de la vida, un dels trets que es converteix en tòpic en parlar de la societat del coneixement. En efecte, quin coneixement serà seleccionat, com es gestionarà i com s'aconduirà el procés d'aprenentatge?

En segon lloc, el problema de l'extensió de l'ensenyament a tots, durant més temps fa que calgui considerar més aspectes que els assenyalats a l'inici. Això suposa tenir una perspectiva de selecció en la qual l'important no cedeixi davant de l'extens. Suposa també que la formació bàsica, dret de tot ciutadà, no pot entrar en col·lisió amb l'orientació propèdèutica (o valor de canvi acadèmic) dels coneixements escolars.

En tercer lloc, el tipus de gestió del mateix. El coneixement seleccionat ho serà en funció de la perspectiva dels gestors externs als contextos, a les necessitats d'aprenentatge dels individus, o, al contrari, aquella gestió potenciarà la *capacitat d'agència*, en termes d'Amartya Sen, dels aprenents, és a dir potenciarà el seu autonomia i els enfortirà en el seu sentit de l'aprenentatge.

També ens podem referir a les distintes finalitats del coneixement seleccionat. Com aquestes provoquen, també, la necessitat de distintes modalitats de gestió, les quals no han d'introduir elements de contradicció en els propòsits del mateix, sinó de complementarietat entre distintes propòsits i necessitats.

Finalment, podem referir-nos no a la gestió directa d'aquells, sinó a la gestió dels contextos socials, físics i tecnològics, en els que es desenvolupen els aprenentatges. Cadascun d'aquests mitjans té la seva pròpia lògica, les seves exigències específiques, els seus requeriments.

Tots aquests aspectes han de ser degudament atesos perquè puguem referir-nos a una eficaç gestió del coneixement. D'aquí la necessitat urgent d'obrir una reflexió sobre el tema.

Presentación

¿Por qué la gestión del conocimiento?

Tradicionalmente se ha considerado que para una gestión eficaz del aprendizaje bastaba clasificar el conocimiento, secuenciarlo *debidamente* y adaptarlo a las características psicológicas del aprendiz, para que de ahí se derivara el aprendizaje pretendido. No obstante, esta secuencia de decisiones simplificadora de la complejidad del problema no basta para ofrecernos una orientación útil para todas las situaciones de aprendizaje que se dan, tanto en los ámbitos formales como en los no formales.

Sin que el orden del enunciado sea determinante, un primer problema se plantea cuando nos referimos al proceso de aprendizaje a lo largo de la vida, uno de los rasgos que se convierte en tópico al hablar de la sociedad del conocimiento. En efecto, ¿qué conocimiento va a ser seleccionado, cómo se gestionará dicha clasificación y el proceso de aprendizaje?

En segundo lugar, el problema de la extensión de la enseñanza a todos, durante más tiempo nos lleva a tener en cuenta más aspectos que los considerados inicialmente. Ello supone tener una perspectiva de selección en la cual lo importante no ceda ante lo extenso. Supone también que la formación básica, derecho de todo ciudadano, no puede entrar en colisión con la orientación propedéutica (o valor de cambio académico) de los conocimientos escolares.

En tercer lugar, el tipo de gestión del mismo. El conocimiento seleccionado va a serlo en función de la perspectiva de los gestores externos a los contextos, a las necesidades de aprendizaje de los individuos, o, por el contrario, va dicha gestión va a potenciar la *capacidad de agencia*, en términos de Amartya Sen, de los aprendices, es decir va a potenciar su autonomía y a fortalecerles en su sentido del aprendizaje.

También nos podemos referir a las distintas finalidades del conocimiento seleccionado provoca también la necesidad de distintas modalidades de gestión, las cuales no deben introducir elementos de contradicción en los propósitos del mismo, sino de complementariedad entre distintos propósitos y necesidades.

Finalmente, podemos referirnos no a la gestión directa de aquellos, sino a la gestión de los contextos sociales, físicos y tecnológicos, en los que se desarrollan los aprendizajes. Cada uno de estos medios tiene su propia lógica, sus exigencias específicas, sus requerimientos.

Todos estos aspectos deben ser debidamente atendidos para que podamos referirnos a una eficaz gestión del conocimiento. De ahí la necesidad de abrir una reflexión sobre el tema.